תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010
טופס 3
(תקנה 19)

הודעה למנהל בתי המשפט[1]

לכבוד
מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק תובענות ייצוגיות

מספר תיק:
בבית משפט: מחוזי חיפה
שמות הצדדים: 1. שיר חבר באמצעות ב"כ עורך דין ניזאר טנוס- מ.ר 63280
2. באמצעות ב"כ
3. באמצעות ב"כ

נגד
יוניליוור ישראל מזון בע"מ, ח.פ. 512665399 באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:
שם: ניזאר טנוס
כתובת: אלמוג 20/1, חיפה, 354004
תפקיד בהליך: ☐ תובע ☐ נתבע ☒ ב"כ תובע ☐ ב"כ נתבע ☐ חבר קבוצה ☐ אחר
זאת הודעה על:

☐ הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 6(א) לחוק; הגדרת הקבוצה לפי הבקשה: **כלל לקוחות המשיבה**; מועד הגשת הבקשה: **09/11/2017**; שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי הבקשה: **האם הופר החוק**; תמצית הבקשה לאישור התובענה: **האם הופר החוק**; הסעד המבוקש: **עשה-כספי**; הסכום או השווי המשוערים של תביעותים של כל הנמנים עם הקבוצה: **6,150,000 [סה"כ 20 מילים]**;

☐ החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14: הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1): כלל לקוחות המשיבה; עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3): האם הופר החוק; הסעדים הנתבעים: כספי-עשה [סה"כ 20 מילים];

☐ החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק;

☐ לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16(ד)(2 לחוק;

☐ הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 18(ג) לחוק;

☐ החלטת בית משפט בכל הנוגע להסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק;

☐ אחר:

להודעה זו מצורפים המסמכים האלה:

[1] פורסם ק"ת תש"ע מס' 6915 מיום 29.7.2010 עמ' 1442.

nevo.co.il

בית המשפט המחוזי בחיפה
חבר נ' יוניליוור ישראל מזון בע"מ
ת"צ 20861-11-17
סוג עניין: תובענה ייצוגית לפי חוק להגנת הצרכן
תאריך פתיחה: 09 נובמבר 2017
רמת חיסיון: פתוח לציבור

בבית המשפט המחוזי חיפה

בעניין:

שיר חבר ת.ז. 038198347

ע"י ב"כ **עוה"ד טנוס עורכי דין- חברת עורכי דין**

מרחוב אלמוג 20/1, חיפה

טל': 04-8880860 ; פקס': 04-6801900

המבקשת

בית משפט המחוזי
חיפה (130)
09 -11- 2017
נתקבל / נבדק
חתימה

נ ג ד

יוניליוור ישראל מזון בע"מ ח.פ. 51266539

מדרך יוליוס סימון 52, חיפה ת.ד. 31006 707

המשיבה

סכום התביעה: 871 ₪ למבקשת ו-6,150,000 ₪ לקבוצה

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת כלדקמן:

1. לאשר את התובענה הייצוגית המצורפת לבקשה זו כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**"), ע"פ פרט 2 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות שעניינו "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק להגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו" ולתת הוראות בקשר לתובענה כמפורט בהמשך.

*** מצ"ב העתק התובענה תסומן להלן: "**א**"

2. לקבוע בהתאם לסעיפים 10(א) ו-14(א) לחוק תובענות ייצוגיות כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית כוללת את כלל לקוחות המשיבה אשר רכשו את המוצרים מתוצרת המשיבה המפורטים בטבלה הקבועה בס' 15 לבקשה בהמשך, המכילים חומר משמר מסוג דו תחמוצת הגופרית (So2) (להלן: "**המוצרים**" או "**מוצרי המשיבה**") בסברם כי הם רוכשים מזון בריאות אשר אינו מכיל חומר משמר.

3. לקבוע בהתאם לס' 14(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות כי המבקשת תהיה התובעת הייצוגית וכי באי כוחה בכותרת הבקשה יהיו באי כוח הקבוצה המוצעת לייצוג.

4. לקבוע בהתאם לס' 14(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות כי עילות התובענה הן כדלקמן:

(א) **הטעייה**, בהתאם לס' 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**")

(ב) הפעלת השפעה בלתי הוגנת, בהתאם לס' 3(א) לחוק הגנת הצרכן.

(ג) הפרת חובת הגילוי, בהתאם לס' 4 לחוק הגנת הצרכן.

(ד) אי קיום התחייבות, בתאם לס' 11 לחוק המכר, התשכ"ח-1968.

(ה) **תיאור כוזב**, בהתאם לס' 2 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 (להלן: "**חוק עוולות מסחריות**").

(ו) **עשיית עושר ולא במשפט**, בהתאם לס' 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט 1979 (להלן: "**חוק עשיית עושר ולא במשפט**").

(ז) **הפרת חובה חקוקה**, בהתאם לס' 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), התשכ"ח-1968 (להלן: "**פקודת הנזיקין**").

(ח) **רשלנות**, בהתאם לס' 35 לפקודת הנזיקין.

(ט) **תרמית**, בהתאם לס' 56 לפקודת הנזיקין.

(י) **הפרת חובת תום הלב**, בהתאם לס' 12 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: "**חוק החוזים**").

5. לקבוע בהתאם לס' 14(א)(4) לחוק תובענות ייצוגית כי הסעדים לתביעה ייצוגית זו הינם כדלקמן:

(א) מתן צו מניעה קבוע שיורה למשיבה לציין שהמוצרים מכילים חומר משמר.

(ב) מתן צו עשה שיורה למשיבה לאסוף את כל המוצרים שעליהם לא מוצג שהם מכילים חומר משמר או לחלופין להוסיף את הכיתוב.

(ג) להורות למשיבה ליתן החזר כספי לכלל חברי הקבוצה המיוצגת בשווי שיעור של 50% ממחיר המוצרים שרכשו בסברם כי אלה אינם מכילים חומר משמר.

(ד) להורות למשיבה ליתן פיצוי כספי לכלל חברי הקבוצה לנוכח עגמת הנפש שהסבה המשיבה להם בהתנהלותה והפגיעה שפגעה באוטונומיה של חברי הקבוצה.

6. לקבוע כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם באופן שיקבע ע"י בית המשפט הנכבד בהתאם לס' 25 לחוק תובענות ייצוגיות.

7. לחייב את המשיבה בהוצאות התובענה, בגמול למבקשת ולבאי כוחה.

8. בדיקת ב"כ המבקשת בפנקס התובענות הייצוגיות העלתה כי נכון למועד כתיבת שורות אלו לא נרשמה בפנקס בקשה או תובענה המעלה שאלות מהותיות של עובדה ו/או משפט חדומות לשאלות בתובענה המצורפת לבקשה זו.

כללי

9. עניינה של התובענה נשואת בקשה זו – הטעייה חמורה של לקוחות המשיבה על ידי הצגת המוצרים ככאלה שאינם מכילים חומר משמר

הצדדים

10. המבקשת נשואה ואמא לשני ילדים קטנים. משפחת המבקשת דוגלת באורח חיים בריא ומקפידה על אכילת מזון שאינו מעובד ובכלל זה שאינו מכיל חומרים משמרים מכל סוג שהוא.

11. המשיבה הינה חברת פרטית שהתאגדה כדין בישראל המייצרת את המוצר המפורט בס' 13 בהמשך.

רקע עובדתי

12. המבקשת כאמור מקפידה על תזונה בריאה ומשתדלת להימנע מצריכת מוצרי מזון המכילים חומרים משמרים. כחלק מתפריט תזונת משפחתה נוהגת המבקשת לרכוש מוצרי גרנולה מסוגים שונים שאינם מכילים חומרים משמרים.

13. המוצר אותו נהגה המבקשת לרכוש, שלא ניתן היה להבין מהכיתוב שעל גביו שהוא מכיל חומר משמר, ע"פ הודעת המשיבה, הוא – תלמה גרנולה תערובת דגנים קלויים בתוספת צימוקים ושקדים:

חזית *אחור*

14. באחת הפעמים בהן רכשה המבקשת את המוצר הבחינה שהמוצר מכיל סולפיט. בתיאור הרכיבים לא פורט מה מטרתו של חומר זה והוא לא סומן בשיטת המספור הבינלאומית לתוספי מזון (מספרי E).

15. לאחר בדיקה שערכה המבקשת התברר לה שסולפיט הינו חומר משמר. המבקשת לא צרכה את המוצר שקנתה וחדלה לרכוש אותו מעתה ואילך.

הטיעון המשפטי

16. אין ספק שבהתנהלות המשיבה – אי ציון מטרתו הטכנולוגית של הסולפיט או איזכור מספר ה-E שלו, ביקשה היא כי הצרכן הסביר יבין כי אין במוצרים חומר משמר כלל מתוך מטרה להשיא את רווחיה.

מצג המשיבה האמור מטעה וחוטא לאמת ויש בו הפרה של הוראות הדין כפי שיפורט בהמשך.

17. בהתנהלות המשיבה השיגה היא ועדיין משיגה רווח על גבם של הצרכנים באופן שאינו הוגן תוך שהיא מטעה אותם ופוגעת בזכויותיהם ואמונותיהם. **לא למותר לציין כי המוצרים נשוא הבקשה נחשבים "מוצרי בריאות" כאשר אוכלוסיית היעד שצורכת אותם מקפידה הקפדה יתרה על מרכיבי מזונה.**

יפים דברי כב' השופטת נאור בעניין תופיק ראבי נגד תנובה[1] בערעור שהוגש על החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כייצוגית -

> "זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, **ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה.** מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. **לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים.** אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן." *(ההדגשות אינן במקור – הח"מ).*

<u>הפרת חובה חקוקה</u>

18. בהתאם לס' 63 <u>לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)</u> (להלן: **"פקודת הנזיקין"**) נקבע:

> (א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.
>
> (ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או

[1] <u>עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי, נז (4) 673 (פורסם בנבו, 19.05.2003)</u>

להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

19. ע"פ פסיקת בית המשפט העליון נקבע[2] כי יסודות עוולת הפרת חובה חקוקה הינם; קיום חובה המוטלת על המזיק מכח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו של הניזוק; המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; ההפרה גרמה לניזוק נזק; הנזק הנגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק.

20. המבקשת תטען כי המשיבה הפרה את החובות הקבועות בהוראות הדין הבאות –

20.1. בהתאם לתקנה 6 לתקנות בריאות הציבור (מזון)(תוספי מזון), תשס"א-2001 (להלן: "**תקנות תוספי מזון**") נקבע כדלקמן:

"(א) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון מן המפורטים בתוספת הראשונה יסומן ברשימת הרכיבים שבו, בשם תוסף המזון וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השניה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.

מתוך התוספת הראשונה:

תוספת ראשונה

(תקנה 6(א))

תוספי מזון שיש לסמן את שמם על אריזת מזון

השם בלועזית	השם בעברית	מספר E
Tartrazine	טרטרזין	E102
Sulphur dioxide	דו תחמוצת הגפרית	E220
Sodium sulphite	סולפיט	E221
Sodium hydrogen sulphite	סולפיט	E222
Sodium metabisulphite	סולפיט	E223
Potassium metabisulphite	סולפיט	E224
Calcium sulphite	סולפיט	E226
Calcium hydrogen sulphite	סולפיט	E227
Potassium hydrogen sulphite	סולפיט	E228
Sunset yellow	סנסט ילו	E110
Vegetable carbon	פחם שחור	E153

מתוך התוספת השניה:

[2] עא 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, לז (1) 113 (פורסם בנבו, 09.11.1982)

תוספת שניה

(תקנה 6)

רשימת שמות קבוצות תוספי מזון בהתאם למטרה טכנולוגית

Acidity regulators	מווסתי חומציות
Acids	חומצות
Anti-caking agents	מונעי התגיישות
Anti-foaming agents	מונעי קצף
Antioxidants	מעכבי חמצון
Bulking agents	חומרי מילוי
Colours	צבעי מאכל
Emulsifiers	מתחלבים
Emulsifying salts	מלחים מתחלבים
Firming agents	מגבירי חוזק
Flavour enhancers	מחזקי טעם
Flour treatment agents	מטפלי קמח
Foaming agents	מקציפים
Gelling agents	מקרישים
Glazing agents	חומרי הזגה
Humectants	חומרי הלחה
Modified starches	עמילנים מעובדים
Preservatives	משמרים
Propellants	חומרי הדף

בהתאם לסי 4 לרשימת תוספי מזון על פי תקנות בריאות הציבור (מזון)(תוספי מזון) התשס"א-2001, מהדורה מעודכנת לחודש יולי 2017,[3] בחוברת העזר – "רשימת תפקידים טכנולוגיים של תוספי מזון לפי מספרי E"[4] נקבע :

מספר E	שם תוסף מזון	תפקיד טכנולוגי
E212	Potassium benzoate	חומר משמר
E213	Calcium benzoate	חומר משמר
E214	Ethyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E215	Sodium ethyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E216	Propyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E217	Sodium propyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E218	Methyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E219	Sodium methyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E220	Sulphur dioxide	חומר משמר ,מעכב חמצון
E221	Sodium sulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E222	Sodium hydrogen sulphite	חומר משמר,חומר לטיפול בקמח ,מעכב חמצון
E223	Sodium metabisulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E224	Potassium metabisulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E226	Calcium sulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E227	Calcium hydrogen sulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E228	Potassium hydrogen sulphite	חומר משמר ,מעכב חמצון
E231	Orthophenylphenol	חומר משמר

[3] https://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/fcs_list.pdf

[4] https://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/technological_list_nov05.pdf

20.2. בהתאם לסעיף 2(א) לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998 נקבע:

"סימון מוצר מזון ארוז מראש יהיה כמפורט בתקן ישראלי ת"י 1145 – סימון מזון ארוז מראש..."

בסעיף 3.3 לתקן ישראלי – ת"י 1145 (להלן: "**התקן**") נקבע:

"כל סימון יהיה נכון לא מטעה וניתן להוכחה"

*** מצ"ב העתק תקן ישראלי – ת"י 1145 יסומן להלן: "**ב**"

20.3. המבקשת תטען כי מתיאור העובדות שתוארו לעיל עולה כי המשיבה הפרה את חובותיה כדלקמן -

החובה לסמן את מטרתו הטכנולוגית של הסולפיט כחומר משמר והחובה שלא לסמן סימון מטעה.

לכן מתקיימים יסודות העוולה שנקבעו בפסיקה – קיום החובה והפרתה. כן תטען המבקשת - כי הוראות הדין נועדו לטובתה של המבקשת ולטובת יתר חברי הקבוצה, כי ההפרה גרמה לה ולחברי הקבוצה נזק כפי שיפורט בהמשך ונזק זה הוא מהסוג אליו נתכוון החיקוק – כך שמתקיימים בנסיבות העניין כל יסודות העוולה.

חוק הגנת הצרכן

21. בהתאם לסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1982 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**") נקבע:

"(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

..."

ובס' 4(א) לחוק נקבע –

"(א) עוסק חייב לגלות לצרכן –

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

(2) ..."

22. על הגדרת ההטעייה שבחוק הגנת הצרכן עמדה כב' השופטת שטרסברג-כהן בעניין ארד נגד בזק:[5]

> "הטעיה היא הצהרה כוזבת. ההטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות; השנייה, הטעיה במחדל, קרי: אי־גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם"

23. ע"פ פסיקת בית המשפט העליון נקבע[6] כי ע"מ שהטעיה צרכנית תקים עילה (אישית או ייצוגית) לקבלת סעד כספי על שלושה יסודות להתמלא: פרסום מפר (ע"י הוכחת אחד מאיסורי ההטעיה הקבועים בחוק), התקיימותו של נזק ו"קשר סיבתי צרכני".

עוד נקבע בפסיקה[7], כי איסור ההטעיה הקבוע בחוק הגנת הצרכן חל גם על דבר שעלול להטעות ואפילו שלא הייתה בסופו של דבר הטעייה בפועל. יפים לעניין זה הדברים שנקבעו בארד נגד בזק –

> "אין דין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים כדינו של איסור ההטעיה על-פי חוק הגנת הצרכן. בעוד שבדיני החוזים על-מנת שתתגבש עילת ההטעיה נדרש כי הצד הטוען להטעיה אכן טעה ובשל טעותו זו התקשר בחוזה הרי שהאיסור מכוח חוק הגנת הצרכן רחב יותר והוא חל על כל "דבר... העלול להטעות צרכן" גם עם הלה לא הוטעה בפועל."

24. לא למותר לציין, כי רמת ההוכחה הנדרשת במעמד הגשת הבקשה לאישור תובענה כיצוגית הינה רמה פחותה מזו הנדרשת בשלב הדיון בתובענה לגופה. ויפים לעניין זה דברי כב' השופט א.בכר בעניין נדל-רגב נגד כימפל בע"מ:[8]

> "בשאלת ההטעיה הצרכנית, בשלב הזה של ההליך, די בעמידה לכאורית בלבד בנטל כי עסקינן בהטעיה.

25. המבקשת תטען כי המשיבה הטעתה אותה ואת יתר לקוחותיה לגבי הטיב, המהות והמרכיבים של המוצרים מאחר שלא ציינה מפורשות שהמוצרים מכילים חומר משמר, למבקשת ויתר לקוחות המשיבה נגרם נזק בדמות פגיעה באוטונומיה האישית והזכות לכבוד לאור העובדה שלא ניתן להם מידע אמין ורלוונטי. הנזק שנגרם כאמור נבע כתוצאה ישירה מההסתמכות על מצג השווא של המשיבה. מהאמור לעיל עולה כי בנסיבות העניין מתמלאים שלושת היסודות שנקבעו בפסיקה, ודאי לאור השלב בו נמצא ההליך דנן.

26. המבקשת תטען כי מדובר במזון הנחשב "מזון בריאות" ונצרך ע"י צרכנים הנמנעים מלצרוך חומרים משמרים כך שבעובדה שהמוצרים מכילים חומר משמר יש בה, בנסיבות

---

[5] רעא 2837/98 שלום ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ , נד (1) 600 (פורסם בנבו, 02.03.2000) (להלן: "**עניין ארד נגד בזק**")

[6] דנא 5712/01 יוסף ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ , נז (6) 385 (פורסם בנבו, 11.08.2003)

[7] ראה הערה 5 לעיל

[8] תצ (ת"א) 10-09 שירלי נדל רגב נ' כימפל בע"מ (פורסם בנבו, 26.11.2012) (להלן: "**עניין נדל-רגב נגד כימפל בע"מ**")

העניין, להפחית את ערך המוצרים בצורה משמעותית. כן, ככל שעובדה זו הייתה ידועה למבקשת וליתר לקוחות המשיבה, ודאי שידיעה זו הייתה משפיעה על החלטתם לרכוש את מוצרי הנתבעת, אם לאו.

<u>פקודת הנזיקין</u>

27. בהתאם לס' 56 לפקודת הנזיקין נקבע:

> "תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון."

28. המבקשת תטען כי המשיבה הציגה על גבי המוצרים מצג כוזב בנוגע לרכיביהם מתוך כוונה שהמבקשת ויתר לקוחות המשיבה יצרכו את המוצרים. המשיבה ידעה כי מדובר במצג כוזב אך בחרה לעשות בו שמוש ע"מ להשפיע על רצון הצרכנים.

29. בהתאם לסעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין נקבע:

> "35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות - הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.
>
> 36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף."

30. מושכלות ראשונים,[9] כי לצורך הוכחת עוולת הרשלנות על שלושה תנאים מצטברים להתקיים – חובת זהירות מושגית וקונקרטית של המזיק כלפי הניזוק אשר תוכרע בהתאם למבחן הצפיות הקבוע בס' 36 לפקודה; הפרת חובת הזהירות על ידי המזיק; קשר סיבתי בין הפרת החובה לבין הנזק.

31. במישור היחסים שבין המבקשת למשיבה, יחסי עוסק-ללקוח, חבה המשיבה בזהירות כלפיה אך במעשיה לא נקטה היא בזהירות כאמור. הטעייה בעת מכירת מוצר, הן מבחינה נורמטיבית והן מהבחינה הטכנית, הרי שיש בה להביא לכך שמושא ההטעיה יסבול נזק. על כן תטען המבקשת כי המשיבה חבה בנזק שגרמה בעקבות רשלנותה כלפיה וכלפי יתר חברי הקבוצה.

<u>חוק עוולות מסחריות</u>

---

[9] ראה הערה 3 לעיל.

32. בהתאם לסעיף 2(א) לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999 נקבע:

"לא יפרסם עוסק מידע ולא יגרום לפרסום מידע, אשר הוא יודע או שהיה עליו לדעת שהוא אינו נכון, לגבי עסק, מקצוע, נכס או שירות, שלו או של עוסק אחר (להלן - תיאור כוזב)"

33. כפי שתואר לעיל, הכיתוב על גבי המוצרים היה אינו נכון ולכן תטען המבקשת כי יש לראותו כתיאור כוזב.

<u>חוק עשיית עושר ולא במשפט</u>

34. בהתאם לסעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט תשל"ט-1979 נקבע:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה."

35. בעקבות הפרות הדין שבוצעו ע"י המשיבה ביחס למוצרים קיבלה היא מהמבקשת ומיתר ציבור הצרכנים כספים מרכישת המוצרים, לכן תטען המבקשת כי על המשיבה להשיב את הכספים שקיבלה בעקבות כך.

<u>חוק החוזים</u>

36. בהתאם לס' 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 נקבע:

"(א) במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב.
(ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום-לב חייב לצד השני פיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה, והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, יחולו בשינויים המחוייבים."

ובס' 39 נקבע:

בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב; והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנובעת מחוזה.

37. המבקשת תטען כי המשיבה נהגה בחוסר תום לב, עת הציגה מצג שווא בהתייחס למוצרים, ע"מ להשפיע על בחירתה ועל בחירת יתר חברי הקבוצה מתוך מטרה להשיא את רווחיה.

<u>תיאור ופרוט הנזק</u>

38. סולפיט משמש לשימור ומסומן כתוסף למזון בסימנים E221-E228 . השימוש בחומר נעשה ע"מ להאריך את חיי המדף של המוצר אליו הוא מתווסף ולשוות לו מראה טרי.

הסולפיטים עשויים לגרום לכאבי ראש[10], חוסר מנוחה, היפראקטיביות,[11] עצבנות, בעיות קשב וריכוז, בעיות שינה,[12] אסתמה,[13] מעי רגיז, אי סדירות עורית והרס של ויטמין B12[14] בגוף האדם. גם צריכה קטנה של חומר זה יכולה להמיט הרס על הבריאות של בני אדם הרגישים לו כגון, חולי אסתמה[15] ואנשים בעלי רגישות לגופרית או אלרגיה לגופרית. התופעות העלולות להגרם מחומר זה הינן בין היתר, קשיי נשימה ותסמינים אלרגיים קלים וקשים.

39. קיימת מגמה גוברת והולכת של הימנעות מצריכת חומרים משמרים וככל שאכן מוצר אינו מכיל חומרים משמרים דואגות החברות המייצרות אותו ו/או המשווקות אותו להדגיש נתון זה. אי הימצאות חומר משמר במזון משפיע על האטרקטיביות שלו ועל הרצון לרוכשו ע"י הצרכנים.

<u>נזקה האישי של המבקשת</u>

40. במשך שנים נהגה המבקשת לרכוש את מוצרי המשיבה תוך שהיא מסתמכת על מצגה לפיו אין המוצרים מכילים חומרים משמרים. המבקשת שמקפידה על הזנת משפחתה במוצרים בריאים ובעיקר מקפידה שלא לצרוך מזון המכיל חומר משמר, חשה תסכול וכעס על כך שהמשיבה הוליכה אותה שולל וגרמה לה לצרוך מוצרי מזון שהייתה היא בוודאות נמנעת מצריכתם ככל שהייתה יודעת מה תכולתם האמיתית.

41. עקב הפרת הוראות הדין ע"י המשיבה נגרם למבקשת נזק ממוני. המבקשת סבורה כי רכשה היא מוצרים באיכות נחותה באופן משמעותי ביותר מזו שהתכוונה לרכוש.

42. בנסיבות בהן רוכש צרכן מוצר באיכות ירודה מאיכות המוצר שהתכוון זכאי הוא לפיצוי בגובה המחיר ששילם במלואו או בשיעור ממנו. שיעור ההשבה נקבע בין היתר לנוכח חומרת המעשים והפער שבין שווי המוצר שהוצג ובין שוויו של זה שנמכר בפועל.

43. בממוצע נהגה המבקשת לצרוך את מוצרי המשיבה בתדירות של אחת לחודש כאשר סכום הרכישה הינו כ-23 ₪. כפי שיפורט בהמשך יש להעמיד את נזקה של המבקשת על שלשה רבעים מעלות הקנייה. למיטב זכרונה של המבקשת החל היא לרכוש את מוצרי המשיבה לפני כ-3 שנים, לכן **נזקה הממוני** הינו כ-621 ₪ *(חישוב – 0.75 * 23 ₪ * 12 רכישות בשנה * 3).*

---

[10] Szyszkowicz, S., Rowe, B.H., & Kaplan, G.G (2009) Ambient sulphur dioxide exposure and emergency department visits for migraine vancouver Canada, *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health* 2009;22(1):7–12

[11] Bateman, B., et al. The effects of a double blind, placebo controlled, artificial food colourings and benzoate preservative challenge on hyperactivity in a general population sample of preschool children *Arch Dis Child* 2004;89:506–511

[12] Freedman, B., (1977) A dietary free from additives in the menegment of allergic disease. *Clin Allergy* 7,417-421

[13] Dengate, S., & Ruben, A. Controlled trial of cumulative behavioural effects of a common bread preservative. *Journal of Paediatrics and Child Health* Volume 38, Issue 4, pages 373–376, August 2002

[14] Werbach, M., Nutritional influences on illness 1996, *A Sourcebook of Chemical Research*, 517. Tarzana CA: Third Line Press 1996

[15] Schroecksnadel S, Jenny M, Fuchs D Sensitivity to sulphite additives. Clin Exp Allergy. 2010;40(4):688-9 . Steinman, H., Le Roux, M., Potter P., Sulphur dioxide sensitivity in South African asthmatic children. *S Afr Med J.* 1993;83(6):387-90

44. התנהלות המשיבה גרמה למבקשת לחוש כעס ותסכול כן פגעה המשיבה באוטונומיה של המבקשת. הלכה היא[16], כי זכותו של אדם לאוטונמיה מהווה את אחד הביטויים המרכזיים לזכותו החוקתית של כל אדם לכבוד, לחופש בחירה ביכולתו לגבש את אישיותו באופן חופשי, כרצונו, לבחור את בחירותיו הרצוניות בעצמו, לזכות ליחס הוגן ועוד ועוד.

45. הפגיעה באוטונומיה נדונה מההיבט הצרכני בעניין ראבי נ' תנובה[17] שם ציין כב' השופט ד"ר בנימיני -

> "עיקרה של זכות הפרט לאוטונומיה הינה הזכות" **לגבש את רצונו כנראה לו על פי 'טובתו': הפרט הוא המחליט על 'טובתו'-שלו. 'טובתו' היא רצונו ורצונו הוא 'טובתו'"** זו הזכות לגבש החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות לדבר, האם להסכים למהלך מסויים... פגיעה בכבוד ובאוטונומיה של הפרט כרוכה בנזק לא-ממוני שהוא בר-פיצוי, גם בלא נזק גופני, והוא המוכר כראש נזק עצמאי, הבא בגדרו של המונח "נזק" כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת הנזיקין...כך קבע בית המשפט העליון בענייננו, לעניין הפגיעה באוטונומיה של הצרכן לקבוע מה יכנס לפיו ולגופו וממה ימנע..."

ובעניין ראבי נ' תנובה בדיון שהתנהל בפני כב' בית המשפט העליון[18] ציינה כב' השופטת חיות:

> "אכן, באי הגילוי עצמו טמונה שלילת כוח הבחירה מן הצרכן. ובענייננו, באי פירוט הסיליקון כאחד מרכיביו של המוצר שללה תנובה מן הצרכנים את האפשרות לבחור ולהחליט באופן מושכל האם הם מעוניינים לרכוש ולצרוך אותו. די בכך על מנת להוכיח כי הפגיעה באוטונומיה נגרמה."

וכב' השופט עמית ציין שם:

> "פגיעה באוטונומיה נכללת כיום במסגרת נזק לא ממוני. הפגיעה באוטונומיה משמעה שלילת כוח הבחירה של הנפגע בשל אי גילוי עניין מהותי, אך הביטוי של הפגיעה באוטונומיה הוא תחושות שליליות כמו כעס, תסכול, עלבון, גועל, זעזוע וכיו"ב."

46. המבקשת תטען שבהתנהלות המשיבה פגעה היא באופן חמור באוטונומיה שלה. המשיבה הציגה בפני המבקשת מצג שממנו ניתן היה להבין שהמוצרים אינם מכילים חומר משמר. המבקשת רכשה את המוצרים אך ורק לנוכח מצג המשיבה ומאחר שסמכה על מהימנות המידע.

---

[16] עא 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ' בית החולים "כרמל" חיפה, נג (4) 526 (פורסם בנבו, 29.08.1999), עא 5942/92 פלוני נ' אלמוני מח (3) 837 (פורסם בנבו, 10.08.1994)

[17] תא (ת"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם בנבו, 07.10.2008) (להלן: **"ראבי נ' תנובה במחוזי"**)
עא 10085/08 תנובה - מרכז שיתופי נ' עזבון המנוח תופיק ראבי ז"ל (פורסם בנבו, 04.12.2011) (להלן: **"ראבי נ' תנובה בעליון"**)

47. כמו כן, סבלה המבקשת מחוסר נוחות ונפגמה יכולת ההשוואה שלה לבחור מבין מוצרים דומים. יפים בהקשר זה דברי כב' השופט קיסרי בעניין הראל נ' שטראוס[19]:

> "המבקשת טענה שהנזק שנגרם לה הוא העדר אפשרות להשוות את מחירי המוצרים למחירי מוצרים אחרים, דבר שהיה אפשרי אם המשיבות היו מסמנות את אריזות המוצרים כנדרש על פי התקן. נזק כזה אמנם אינו נזק ממוני או רכושי, אך הוכר בפסיקה כנזק שיש לפצות עליו... אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו... נזק כזה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעיה המיוחסות למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות."

48. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, בנסיבות דומות נפסק פיצוי שאינו ממוני בגובה 250 ₪ (פסיקת בבית המשפט המחוזי בעניין ראבי נגד תנובה, קביעה אשר אושרה לאחר מכן ע"י בית המשפט העליון), לכן תטען המבקשת כי על המשיבה לפצותה על נזקיה הלא ממוניים בסכום זה.

49. סה"כ נזקה של המבקשת, הממוני וזה שאינו ממוני, הינו 871 ₪.

<u>נזק חברי הקבוצה</u>

50. בידי המבקשת אין נתונים בנוגע להיקף מכירות המשיבה ולכן הנזק הנטען יהיה על דרך האומדן. בהמשך ההליך, לאחר שיוצגו הנתונים המדוייקים בנוגע למספר החברים בקבוצה והיקף מכירות המוצרים, יתוקן סכום הנזק בהתאם.

51. ע"פ מסמך שהוכן ע"י חברת נילסן שכותרתו, "מגמות בשוק מוצרי הצריכה השוטפת בישראל למחצית הראשונה של שנת 2013" שוק דגני הבוקר והגרנולה הוערך נכון ליוני 2013 ב-394 מיליון ₪ לשנה.

*** מצ"ב העתק הדפים הרלוונטים בדו"ח[20] יסומן להלן: <u>"ג"</u>

52. בהערכה זהירה לפיה נתח השוק של המשיבה הינו 0.25% משוק דגני הבוקר והגרנולה הרי שהיקף מכירות המוצרים הינו כמיליון ₪ בשנה וסה"כ, בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה כ-7 מיליון ₪.

53. להערכת המבקשת, מאחר ומדובר ב"מזון בריאות" לקהל צרכנים אשר מייחס חשיבות רבה למרכיבי מזונו, הרי שניתן לומר שקהל זה **במלואו** ייחס חשיבות למצג השיקרי של המשיבה לפיו המוצרים אינם מכילים חומרים משמרים.

להערכת המבקשת, בעובדה שהמשיבה לא פרטה שמוצר חומר משמר היה להשפיע ב-75% לפחות על ההחלטה לרכוש את המוצרים, כמו כן, נחיתות המוצר שהייתה כוונה

---

[19] <u>תא (חי') 1169-07 לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ (פורסם בנבו, 20.10.2010)</u> (להלן: "**עניין הראל נ' שטראוס**")

[20] קישור לדו"ח –<u>http://www.nielsen-israel.co.il/wp-content/uploads/2013/11/Macro_201306_-Hebrew.pdf</u>

לרוכשו לבין זה שנרכש בפועל הינה בשיעור 75% לפחות. לכן סה"כ הנזק לחברי הקבוצה הינו כ-5.25 מיליון ₪ (*חישוב: 7,000,000 * 75%*).

54. בעניין כימות הנזק הלא ממוני לקבוצה, יפים דברי כב' השופטת חיות בעניין ראבי נ' תנובה בעליון:

> "נוכח הקשת המגוונת של הקבוצה מבחינת הרגלי הצריכה של החלב העמיד שהכיל סיליקון ונוכח המאפיינים הנוספים של הפגיעה באוטונומיה במקרה דנן עליהם עמדנו לעיל, ובהם: עוצמת הפגיעה שניתן להעלות על הדעת גבוהות ממנה ומשך הזמן המוגבל שבו ליוו התחושות השליליות את חברי הקבוצה, נראה לי כי ניתן לקבל את הסך של 250 ש"ח כסכום הולם לצורך קביעת הפיצוי האישי האחיד."

55. בעניין ראבי נ' תנובה, נפסק הפיצוי בשים לב כי מדובר "בהרגשת גועל" שנמשכה כ-3 חודשים בעוד בנסיבות העניין כאן, מצג השווא של המשיבה גרם **למבקשת וליתר חברי הקבוצה להכניס לגופם חומרים מהם הם נמענים במשך שנים ארוכות**. לכן תטען המבקשת כי פיצוי בסך 250 ₪ כפיצוי אישי אחיד לכל אחד מחברי הקבוצה נכון מקל וחומר בעניין דנא.

56. מאחר שאין בידי המבקשת נתונים בדבר מספר הצרכנים אשר רכשו את מוצרי המשיבה, תעריך המבקשת את מספרם כמנה המתקבלת מחלוקת מחזור מכירות שנתי משוער (בסך כ-1,000,000 ₪ כאמור לעיל), בסכום קנייה שנתי משוער בסך 276[21] כך שסה"כ מדובר בכ-3,600 צרכנים (*חישוב*: $\frac{1,000,000}{276}=3,623$). לכן תטען המבקשת כי הפיצוי שאינו ממוני לכלל הקבוצה הינו 900,000 ₪ (*חישוב: 3,600 * 250 ₪*)

57. מהאמור לעיל עולה כי נזקי הקבוצה, הממוניים ושאינם ממוניים, הינם 6,150,000 ₪.

<u>התובענה מתאימה להתנהל כתביעה יצוגית</u>

<u>עניינה של התביעה נכלל בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות</u>

58. בהתאם לס' 3(א) <u>לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006</u> (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**") נקבע כדלקמן:

> "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית;"

ובס' 1 לתוספת השניה נקבע:

> "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו."

הגדרת "עוסק" בס' 1 לחוק הגנת הצרכן הינה:

[21] סכום הקנייה המושער חושב לפי הרגלי הצריכה השנתיים של המבקשת כ-276 ₪ לשנה (המבקשת נהגה לרכוש כמוצר אחד של המשיבה בעלות של כ-23 ₪, אחת לחודש).

""עוסק" – מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן;"

59. המבקשת תטען כי המשיבה עונה על הגדרת "עוסק" הקבועה בס' 1 לחוק הגנת הצרכן וכי עניינה של התביעה המצורפת לבקשה זו היא בקשר לענין שבין עוסק ולקוח כך שבנסיבות העניין מתקיימת דרישת ס' 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות.

<u>גודל הקבוצה</u>

60. המבקשת תטען כי גודלה הקבוצה מצדיק את הגשתה בדרך של תובענה ייצוגית. לא ניתן, מעשית לצרף את כל חברי הקבוצה במסגרת תביעה רגילה. לאור גודל הקבוצה והנזק לכל אחד מפרטיה הדרך היעילה למימוש זכאותם ע"פ דין הינה במסגרת תובענה ייצוגית.

61. בתובענה מבקשת המבקשת לייצג חברי קבוצה רבים שתביעתם האישית מגיעה כדי עשרות עד מאות בודדות של שקלים. דרישת סכומים אלו בדרך של הגשת תביעות פרטניות, לנוכח הטרחה העלויות והסיכון המעורבים, איננה כדאית עבור חברי הקבוצה.

62. לאור זאת, הגשת התובענה כתביעה ייצוגית מגשימה את תכלית החקיקה ויש בה ליצור הגנה על היחיד שנפגע והביא לכך שהפגיעה בו איננה כלכלית.

<u>הגדרת הקבוצה</u>

63. בהתאם לס' 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות נקבע:

"(א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;"

64. המבקשת תטען כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט לכלל צרכני המשיבה – האם רכשו חברי הקבוצה את מוצרי המשיבה לנוכח מצג השווא לפיו אין המוצרים מכילים חומרים משמרים, וככל שכן, האם נגרם להם נזק בו חבה המשיבה ומה גובהו.

65. קבוצת התובעים כוללת את כל הפרטים אשר רכשו את המוצרים מהמשיבה בהסתמך על המצג המטעה בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה או ממועד תחילת שיווק המוצרים לפי המאוחר.

<u>השאלות המשותפות וסיכויי התביעה</u>

66. בהתאם לס' 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות נקבע:

בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

67. ע"פ הפסיקה[22], אין הכרח שתתקיים זהות בכל השאלות המשותפות ודי בכך ששאלות מרכזיות יהיו משותפות לכלל חברי הקבוצה. יפים לעניין זה הדברים שנקבעו ע"י כב' השופטת שטרסברג-כהן בעניין שמש נגד רייכרט:

"אין לפרש את הדרישה לקיומן של שאלות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה כדרישה לזהות מלאה בכל השאלות הטעונות הכרעה לגבי כל קבוצת התובעים. דרישה של זהות מוחלטת בכל השאלות הטעונות הכרעה, עובדתיות כמשפטיות, תסכל את תכלית התובענה הייצוגית ותהפוך את השימוש בה למשימה בלתי אפשרית. לפיכך יש לאמץ גישה ולפיה די בכך שהשאלות העיקריות העומדות במוקד הדיון תהיינה משותפות לחברי הקבוצה, ואין נפקא מנה אם מתקיים שוני בשאלה משנית זו או אחרת"

ובעניין טצת נגד זילברשץ[23] קבע כב' הנשיא בדימוס ברק:

"אין כל צורך שכל השאלות המתעוררות ביחס לקבוצה תהיינה משותפות. די בכך שהיסוד המשותף מהווה מרכיב מהותי בהתדיינות. אם יש לאחד מהקבוצה עניין שהוא מיוחד לו - כגון נזק מיוחד - ניתן לבררו בשלב האינדיווידואלי, אשר יבוא לאחר סיום השלב הקבוצתי, ולאחר שנקבעה בו שאלת האחריות של הנתבעים"

68. המבקשת תטען כי התובענה מעוררת שאלות משפטיות ועובדתיות משותפות לכלל חברי הקבוצה ואלו הן:

(א) האם המשיבה פרסמה פרסום כוזב בניגוד לדין ממנו ניתן היה ללמוד שאין במוצרים חומרים משמרים?

(ב) האם לקוחות המשיבה הוטעו ע"י מצג המשיבה לחשוב שאין במוצרים חומרים משמרים?

(ג) האם נגרם נזק ללקוחות המשיבה ומה גובהו?

69. טענותיה העובדתיות והמשפטיות של המבקשת נתמכות בראיות ובדין ואינן מעלות מחלוקת של ממש לכן קיימת אפשרות בסבירות גבוהה כי השאלות יוכרעו לטובת המבקשת ויתר חברי הקבוצה.

<u>תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת</u>

70. בהתאם לס' 8(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות נקבע:

"תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין"

71. כאמור לעיל, הנזק שנגרם לכל לקוח של המשיבה בנפרד קטן ומהווה חסם בפני הגשת תביעה; בנוסף, רוב חברי הקבוצה ככולם אינם מודעים כלל לכך שמצג המשיבה חוטא לאמת וכי נגרם להם נזק; קבלת הסעד המבוקש בתובענה ככל שתתברר היא כתובענה

---

[22] <u>רעא 8268/96 דן רייכרט נ' משה שמש, נה (5) 276 (פורסם בנבו, 12.07.2001)</u> (להלן: "**עניין שמש נגד רייכרט**")

[23] <u>רעא 4556/94 רמי טצת נ' אברהם זילברשץ, מט (5) 774 (פורסם בנבו, 26.05.1996)</u>

ייצוגית ירפא את נזקם של עשרות אלפי לקוחות המשיבה; ריבוי תביעות אישיות יטיל עומס כבד על מערכת המשפט שלא לצורך ויביא לבזבוז משאבים.

<u>עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת</u>

72. בהתאם לס' 8(א)(3) – (4) לחוק תובענות ייצוגיות נקבע:

"(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת...

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב."

73. משרד ב"כ המבקשת הינו משרד ותיק בתחום האזרחי ובעל מוניטין רב שנים. למבקשת או לב"כ אין ניגוד עניינים ביחס לעילות התובענה ועניינם של חברי הקבוצה ינוהל תוך הקפדה על יושרה והגינות על מנת ולגרום למשיבה לחדול ולהזיק להם בהתנהלותה ולרפא את הנזק שהסבה להם.

74. מחדל המשיבה בעטיו הוגשו התובענה והבקשה דנן התגלה ע"י המבקשת בעקבות החשש שהתעורר אצלה כי המשיבה אינה נוהגת עימה ועם יתר לקוחותיה ביושר.

75. כל אלה יש בהם ללמד על תום ליבה של המבקשת ורצונה לרדת לחקר האמת ולהביא לעשיית צדק.

<u>גמול למבקשת ושכ"ט לבא כוחה</u>

76. בית המשפט יתבקש כי הגמול למבקשת ולב"כ המייצג יקבע בשיעור מסויים מגובה ההטבה שתינתן לקבוצה. בקביעת הגמול יתבקש בית המשפט להתחשב בנתונים הללו:

(א) ההוצאות שהוצאו והמשאבים הרבים שהושקעו לצורך גילוי מחדל המשיבה, בעריכת התובענה והבקשה דנן. ודוק, כאמור לעיל, מחדלי המשיבה התגלו בעקבות מחקר עצמאי של המבקשת וב"כ.

(ב) התועלת שתצמח לחברי הקבוצה מהפסקת ההטעיה ובשיווק מוצרי המשיבה בהתאם לדין.

(ג) מידת החשיבות הציבורית של התביעה רבה עת עוסקת היא במניעת הטעיית ציבור צרכנים מלהכניס אל גופם מזון שהם מעוניינים להימנע ממנו ושצריכתו אף מנוגדת לדרך חייהם ואמונתם.

77. לבקשה זו מצורף תצהיר המבקשת ומסומן <u>"ד"</u>.

<u>סיכום</u>

78. לאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד כדלקמן –

(א) לאשר את התובענה כייצוגית;

(ב) להגדיר את הקבוצה המיוצגת כמפורט לעיל;

(ג) לקבוע כי המבקשת תהיה התובעת הייצוגית ובאי כוחה יהיו באי כוח הקבוצה המוצעת לייצוג;

(ד) לקבוע את עילות התובענה הייצוגית כפי שפורטו לעיל;

(ה) לקבוע את הסעדים לתביעה ייצוגית זו כפי שפורטו לעיל ו/או ליתן למבקשת ולקבוצה המיוצגת כל סעד נכון וצודק בנסיבות העניין בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד;

(ו) ליתן הוראות בדבר פרסום ההחלטה בבקשה דנן כשזו תתקבל, לקבוע את נוסח הפרסום ולחייב את המשיבה בהוצאות הפרסום;

(ז) לקבוע תשלום הוגן למבקשת ושכ"ט לבאי כוחה כמפורט לעיל;

79. לאור סכום התביעה המצ"ב לבקשה ומאחר ומוצרי המשיבה נרכשו ע"י המבקשת באיזור המרכז ובחיפה (איזור מגורי המבקשת ומגורי הוריה), מסורה לבית המשפט המחוזי חיפה הסמכות העניינית והמקומית לדון בבקשה ובתביעה.

80. מן הדין ומן הצדק להיענות לבקשה.

ניזאר טנוס, עו"ד
טנוס עורכי דין- חברת עורכי דין
ב"כ המבקשת

רשימת נספחים

שם הנספח	שם הנספח	מספר עמודים
א'	כתב תביעה	13 עמודים
ב'	תקן ישראלי 1145	6 עמודים
ג'	דפים רלוונטיים מהדו"ח	3 עמודים
ט'	תצהיר המבקשת	עמוד אחד

Tannous
Law Firm | משרד עורכי דין

נספח א'

כתב תביעה

20/1 Almog St. - Haifa 354004 | רח' אלמוג 20/1 - חיפה 354004
Fax: 04-6801900 :פקס | Tel: 04-8880860 :טל
Email: tannous.n@gmail.com

<u>בבית המשפט המחוזי חיפה</u>

בעניין:

שיר חבר ת.ז. 038198347

ע"י ב"כ **עוה"ד טנוס עורכי דין- חברת עורכי דין**

מרחוב אלמוג 20/1, חיפה

טל': 04-8880860 ; פקס': 04-6801900

<u>התובעת</u>

נ ג ד

יוניליוור ישראל מזון בע"מ ח.פ. 51266539

מדרך יוליוס סימון 52, חיפה ת.ד. 707 31006

<u>הנתבעת</u>

סכום התביעה: 871 ₪ לתובעת ו-6,150,000 ₪ לקבוצה

כתב תביעה

<u>לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006</u>

כללי

1. עניינה של התובענה – הטעייה חמורה של לקוחות הנתבעת על ידי הצגת המוצרים ככאלה שאינם מכילים חומר משמר

הצדדים

2. התובעת נשואה ואמא לשני ילדים קטנים. משפחת התובעת דוגלת באורח חיים בריא ומקפידה על אכילת מזון שאינו מעובד ובכלל זה שאינו מכיל חומרים משמרים מכל סוג שהוא.

3. הנתבעת הינה חברת פרטית שהתאגדה כדין בישראל המייצרת את המוצר המפורט בס' 5 בהמשך.

רקע עובדתי

4. התובעת כאמור מקפידה על תזונה בריאה ומשתדלת להימנע מצריכת מוצרי מזון המכילים חומרים משמרים. כחלק מתפריט תזונת משפחתה נוהגת התובעת לרכוש מוצרי גרנולה מסוגים שונים שאינם מכילים חומרים משמרים.

5. המוצר אותו נהגה התובעת לרכוש, שלא ניתן היה להבין מהכיתוב שעל גביו שהוא מכיל חומר משמר, ע"פ הודעת הנתבעת, הוא – תלמה גרנולה תערובת דגנים קלויים בתוספת צימוקים ושקדים:

חזית *אחור*

6. באחת הפעמים בהן רכשה התובעת את המוצר הבחינה שהמוצר מכיל סולפיט. בתיאור הרכיבים לא פורט מה מטרתו של חומר זה והוא לא סומן בשיטת המספור הבינלאומית לתוספי מזון (מספרי E).

7. לאחר בדיקה שערכה התובעת התברר לה שסולפיט הינו חומר משמר. התובעת לא צרכה את המוצר שקנתה וחדלה לרכוש אותו מעתה ואילך.

הטיעון המשפטי

8. אין ספק שבהתנהלות הנתבעת – אי ציון מטרתו הטכנולוגית של הסולפיט או איזכור מספר ה-E שלו, ביקשה היא כי הצרכן הסביר יבין כי אין במוצרים חומר משמר כלל מתוך מטרה להשיא את רווחיה.

מצג הנתבעת האמור מטעה וחוטא לאמת ויש בו הפרה של הוראות הדין כפי שיפורט בהמשך.

9. בהתנהלות הנתבעת השיגה היא ועדיין משיגה רווח על גבם של הצרכנים באופן שאינו הוגן תוך שהיא מטעה אותם ופוגעת בזכויותיהם ואמונותיהם. **לא למותר לציין כי המוצרים נשוא הבקשה נחשבים "מוצרי בריאות" כאשר אוכלוסיית היעד שצורכת אותם מקפידה הקפדה יתרה על מרכיבי מזונה.**

יפים דברי כב' השופטת נאור בעניין תופיק ראבי נגד תנובה[1] בערעור שהוגש על החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כייצוגית -

"זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, **ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה.** מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. **לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים.** אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן." *(ההדגשות אינן במקור – ח"מ).*

<u>הפרת חובה חקוקה</u>

10. בהתאם לס' 63 <u>לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)</u> (להלן: "**פקודת הנזיקין**") נקבע:

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

11. ע"פ פסיקת בית המשפט העליון נקבע[2] כי יסודות עוולת הפרת חובה חקוקה הינם; קיום חובה המוטלת על המזיק מכח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו של הניזוק; המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; ההפרה גרמה לניזוק נזק; הנזק הנגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק.

12. התובעת תטען כי הנתבעת הפרה את החובות הקבועות בהוראות הדין הבאות --

12.1. בהתאם לתקנה 6 <u>לתקנות בריאות הציבור (מזון)(תוספי מזון), תשס"א-2001</u> (להלן: "**תקנות תוספי מזון**") נקבע כדלקמן:

---

[1] <u>עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי, נז (4) 673 (פורסם בנבו, 19.05.2003)</u>

[2] <u>עא 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, לו (1) 113 (פורסם בנבו, 09.11.1982)</u>

"(א) מזון ארוז מראש המכיל תוסף מזון מן המפורטים בתוספת הראשונה יסומן ברשימת הרכיבים שבו, בשם תוסף המזון וכן באחד משמות הקבוצות המפורטות בתוספת השניה בהתאם למטרתו הטכנולוגית העיקרית.

מתוך התוספת הראשונה:

תוספת ראשונה

(תקנה 6(א))

תוספי מזון שיש לסמן את שמם על אריזת מזון

מספר E	השם בעברית	השם בלועזית
E102	טרטרזין	Tartrazine
E220	דו תחמוצת הגפרית	Sulphur dioxide
E221	סולפיט	Sodium sulphite
E222	סולפיט	Sodium hydrogen sulphite
E223	סולפיט	Sodium metabisulphite
E224	סולפיט	Potassium metabisulphite
E226	סולפיט	Calcium sulphite
E227	סולפיט	Calcium hydrogen sulphite
E228	סולפיט	Potassium hydrogen sulphite
E110	סנסט ילו	Sunset yellow
E153	פחם שחור	Vegetable carbon

מתוך התוספת השניה:

תוספת שניה

(תקנה 6)

רשימת שמות קבוצות תוספי מזון בהתאם למטרה טכנולוגית

Acidity regulators	מווסתי חומציות
Acids	חומצות
Anti-caking agents	מונעי התגיישות
Anti-foaming agents	מונעי קצף
Antioxidants	מעכבי חמצון
Bulking agents	חומרי מילוי
Colours	צבעי מאכל
Emulsifiers	מתחלבים
Emulsifying salts	מלחים מתחלבים
Firming agents	מגבירי חוזק
Flavour enhancers	מחזקי טעם
Flour treatment agents	מטפלי קמח
Foaming agents	מקציפים
Gelling agents	מקרישים
Glazing agents	חומרי הזגה
Humectants	חומרי הלחה
Modified starches	עמילנים מעובדים
Preservatives	משמרים
Propellants	חומרי הדף

בהתאם לס' 4 לרשימת תוספי מזון על פי תקנות בריאות הציבור (מזון)(תוספי מזון) התשס"א-2001, מהדורה מעודכנת לחודש יולי 2017,[3] בחוברת העזר – "רשימת תפקידים טכנולוגיים של תוספי מזון לפי מספרי E"[4] נקבע:

מספר E	שם תוסף מזון	תפקיד טכנולוגי
E212	Potassium benzoate	חומר משמר
E213	Calcium benzoate	חומר משמר
E214	Ethyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E215	Sodium ethyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E216	Propyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E217	Sodium propyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E218	Methyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E219	Sodium methyl p-hydroxybenzoate	חומר משמר
E220	Sulphur dioxide	חומר משמר, מעכב חמצון
E221	Sodium sulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E222	Sodium hydrogen sulphite	חומר משמר,חומר לטיפול בקמח ,מעכב חמצון
E223	Sodium metabisulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E224	Potassium metabisulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E226	Calcium sulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E227	Calcium hydrogen sulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E228	Potassium hydrogen sulphite	חומר משמר, מעכב חמצון
E231	Orthophenylphenol	חומר משמר

12.2. בהתאם לסעיף 2(א) לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998 נקבע:

"סימון מוצר מזון ארוז מראש יהיה כמפורט בתקן ישראלי ת"י 1145 – סימון מזון ארוז מראש..."

בסעיף 3.3 לתקן ישראלי – ת"י 1145 (להלן: "**התקן**") נקבע:

"כל סימון יהיה נכון לא מטעה וניתן להוכחה"

*** מצ"ב העתק תקן ישראלי – ת"י 1145 יסומן להלן: "**ז**"

12.3. התובעת תטען כי מתיאור העובדות שתוארו לעיל עולה כי הנתבעת הפרה את חובותיה כדלקמן -

החובה לסמן את מטרתו הטכנולוגית של הסולפיט כחומר משמר והחובה שלא לסמן סימון מטעה.

לכן מתקיימים יסודות העוולה שנקבעו בפסיקה – קיום החובה והפרתה. כן תטען התובעת - כי הוראות הדין נועדו לטובתה של התובעת ולטובת יתר חברי הקבוצה, כי ההפרה גרמה לה ולחברי הקבוצה נזק כפי שיפורט בהמשך ונזק זה הוא מהסוג אליו נתכוון החיקוק – כך שמתקיימים בנסיבות העניין כל יסודות העוולה.

חוק הגנת הצרכן

13. בהתאם לסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1982 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**") נקבע:

[3] https://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/fcs_list.pdf
[4] https://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/technological_list_nov05.pdf

"(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחד מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

..." "

ובס' 4(א) לחוק נקבע –

"(א) עוסק חייב לגלות לצרכן –

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

(2) ..."

14. על הגדרת ההטעייה שבחוק הגנת הצרכן עמדה כב' השופטת שטרסברג-כהן בעניין ארד נגד בזק:[5]

"הטעיה היא הצהרה כוזבת. ההטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות; השנייה, הטעיה במחדל, קרי: אי־גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם"

15. ע"פ פסיקת בית המשפט העליון נקבע[6] כי ע"מ שהטעיה צרכנית תקים עילה (אישית או ייצוגית) לקבלת סעד כספי על שלושה יסודות להתמלא: פרסום מפר (ע"י הוכחת אחד מאיסורי ההטעיה הקבועים בחוק), התקיימותו של נזק ו"קשר סיבתי צרכני".

עוד נקבע בפסיקה[7], כי איסור ההטעיה הקבוע בחוק הגנת הצרכן חל גם על דבר שעלול להטעות ואפילו שלא הייתה בסופו של דבר הטעייה בפועל. יפים לעניין זה הדברים שנקבעו בארד נגד בזק –

"אין דין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים כדינו של איסור ההטעיה על-פי חוק הגנת הצרכן. בעוד שבדיני החוזים על-מנת שתתגבש עילת ההטעיה נדרש כי הצד הטוען להטעיה אכן טעה ובשל טעותו זו התקשר בחוזה הרי שהאיסור מכוח חוק הגנת הצרכן רחב יותר והוא חל על כל "דבר... העלול להטעות צרכן" גם עם הלה לא הוטעה בפועל."

---

[5] ראע 2837/98 שלום ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, נד (1) 600 (פורסם בנבו, 02.03.2000) (להלן: "**עניין ארד נגד בזק**")

[6] דנא 5712/01 יוסף ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, נז (6) 385 (פורסם בנבו, 11.08.2003)

[7] ראה הערה 5 לעיל

16. לא למותר לציין, כי רמת ההוכחה הנדרשת במעמד הגשת הבקשה לאישור תובענה כיצוגית הינה רמה פחותה מזו הנדרשת בשלב הדיון בתובענה לגופה. ויפים לעניין זה דברי כב' השופט א.בכר בעניין נדל-רגב נגד כימפל בע"מ:[8]

> "בשאלת ההטעיה הצרכנית, בשלב הזה של ההליך, די בעמידה לכאורית בלבד בנטל כי עסקינן בהטעיה.

17. התובעת תטען כי הנתבעת הטעתה אותה ואת יתר לקוחותיה לגבי הטיב, המהות והמרכיבים של המוצרים מאחר שלא ציינה מפורשות שהמוצרים מכילים חומר משמר, למבקשת ויתר לקוחות הנתבעת נגרם נזק בדמות פגיעה באוטונומיה האישית והזכות לכבוד לאור העובדה שלא ניתן להם מידע אמין ורלוונטי. הנזק שנגרם כאמור נבע כתוצאה ישירה מההסתמכות על מצג השווא של הנתבעת. מהאמור לעיל עולה כי בנסיבות העניין מתמלאים שלושת היסודות שנקבעו בפסיקה.

18. התובעת תטען כי מדובר במזון הנחשב "מזון בריאות" ונצרך ע"י צרכנים הנמנעים מלצרוך חומרים משמרים כך שבעובדה שהמוצרים מכילים חומר משמר יש בה, בנסיבות העניין, להפחית את ערך המוצרים בצורה משמעותית. כן, ככל שעובדה זו הייתה ידועה למבקשת וליתר לקוחות הנתבעת, ודאי שידיעה זו הייתה משפיעה על החלטתם לרכוש את מוצרי הנתבעת, אם לאו.

<u>פקודת הנזיקין</u>

19. בהתאם לס' 56 לפקודת הנזיקין נקבע:

> "תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון."

20. התובעת תטען כי הנתבעת הציגה על גבי המוצרים מצג כוזב בנוגע לרכיביהם מתוך כוונה שהתובעת ויתר לקוחות הנתבעת יצרכו את המוצרים. הנתבעת ידעה כי מדובר במצג כוזב אך בחרה לעשות בו שמוש ע"מ להשפיע על רצון הצרכנים.

21. בהתאם לסעיפים 36-35 לפקודת הנזיקין נקבע:

> "35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות - הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.

---

[8] <u>תצ (ת"א) 10-09 שירלי נדל רגב נ' כימפל בע"מ (פורסם בנבו, 26.11.2012)</u> (להלן: **"עניין נדל-רגב נגד כימפל בע"מ"**)

36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף."

22. מושכלות ראשונים,[9] כי לצורך הוכחת עוולת הרשלנות על שלושה תנאים מצטברים להתקיים – חובת זהירות מושגית וקונקרטית של המזיק כלפי הניזוק אשר תוכרע בהתאם למבחן הצפיות הקבוע בס' 36 לפקודה; הפרת חובת הזהירות על ידי המזיק; קשר סיבתי בין הפרת החובה לבין הנזק.

23. במישור היחסים שבין התובעת למשיבה, יחסי עוסק-ללקוח, חבה הנתבעת בזהירות כלפיה אך במעשיה לא נקטה היא בזהירות כאמור. הטעייה בעת מכירת מוצר, הן מבחינה נורמטיבית והן מהבחינה הטכנית, הרי שיש בה להביא לכך שמושא ההטעיה יסבול נזק. על כן תטען התובעת כי הנתבעת חבה בנזק שגרמה בעקבות רשלנותה כלפיה וכלפי יתר חברי הקבוצה.

<u>חוק עוולות מסחריות</u>

24. בהתאם לסעיף 2(א) <u>לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999</u> נקבע:

"לא יפרסם עוסק מידע ולא יגרום לפרסום מידע, אשר הוא יודע או שהיה עליו לדעת שהוא אינו נכון, לגבי עסק, מקצוע, נכס או שירות, שלו או של עוסק אחר (להלן - תיאור כוזב)"

25. כפי שתואר לעיל, הכיתוב על גבי המוצרים היה אינו נכון ולכן תטען התובעת כי יש לראותו כתיאור כוזב.

<u>חוק עשיית עושר ולא במשפט</u>

26. בהתאם לסעיף 1(א) <u>לחוק עשיית עושר ולא במשפט תשל"ט-1979</u> נקבע:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה."

27. בעקבות הפרות הדין שבוצעו ע"י הנתבעת ביחס למוצרים קיבלה היא מהתובעת ומיתר ציבור הצרכנים כספים מרכישת המוצרים, לכן תטען התובעת כי על הנתבעת להשיב את הכספים שקיבלה בעקבות כך.

<u>חוק החוזים</u>

28. בהתאם לס' 12 <u>לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973</u> נקבע:

"(א) במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב.

[9] ראה הערה 3 לעיל.

(ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום-לב חייב לצד השני פיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה, והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, יחולו בשינויים המחוייבים."

ובס' 39 נקבע:

בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב; והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנובעת מחוזה.

29. התובעת תטען כי הנתבעת נהגה בחוסר תום לב, עת הציגה מצג שווא בהתייחס למוצרים, ע"מ להשפיע על בחירתה ועל בחירת יתר חברי הקבוצה מתוך מטרה להשיא את רווחיה.

תיאור ופרוט הנזק

30. סולפיט משמש לשימור ומסומן כתוסף למזון בסימנים E221-E228 . השימוש בחומר נעשה ע"מ להאריך את חיי המדף של המוצר אליו הוא מתווסף ולשוות לו מראה טרי. הסולפיטים עשויים לגרום לכאבי ראש[10], חוסר מנוחה, היפראקטיביות,[11] עצבנות, בעיות קשב וריכוז, בעיות שינה,[12] אסתמה,[13] מעי רגיז, אי סדירות עורית והרס של ויטמין B12[14] בגוף האדם. גם צריכה קטנה של חומר זה יכולה להמיט הרס על הבריאות של בני אדם הרגישים לו כגון, חולי אסתמה[15] ואנשים בעלי רגישות לגופרית או אלרגיה לגופרית. התופעות העלולות להגרם מחומר זה הינן בין היתר, קשיי נשימה ותסמינים אלרגיים קלים וקשים.

31. קיימת מגמה גוברת והולכת של הימנעות מצריכת חומרים משמרים וככל שאכן מוצר אינו מכיל חומרים משמרים דואגות החברות המייצרות אותו ו/או המשווקות אותו להדגיש נתון זה. אי הימצאות חומר משמר במזון משפיע על האטרקטיביות שלו ועל הרצון לרוכשו ע"י הצרכנים.

נזקה האישי של התובעת

32. במשך שנים נהגה התובעת לרכוש את מוצרי הנתבעת תוך שהיא מסתמכת על מצגה לפיו אין המוצרים מכילים חומרים משמרים. התובעת שמקפידה על הזנת משפחתה במוצרים בריאים ובעיקר מקפידה שלא לצרוך מזון המכיל חומר משמר, חשה תסכול וכעס על כך שהנתבעת הוליכה אותה שולל וגרמה לה לצרוך מוצרי מזון שהייתה היא בוודאות נמנעת מצריכתם ככל שהייתה יודעת מה תכולתם האמיתית.

---

[10] Szyszkowicz, S., Rowe, B.H., & Kaplan, G.G (2009) Ambient sulphur dioxide exposure and emergency department visits for migraine vancouver Canada, *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health* 2009;22(1):7–12

[11] Bateman, B., et al. The effects of a double blind, placebo controlled, artificial food colourings and benzoate preservative challenge on hyperactivity in a general population sample of preschool children *Arch Dis Child* 2004;89:506–511

[12] Freedman, B., (1977) A dietary free from additives in the menegment of allergic disease. *Clin Allergy* 7,417-421

[13] Dengate, S., & Ruben, A. Controlled trial of cumulative behavioural effects of a common bread preservative. *Journal of Paediatrics and Child Health* Volume 38, Issue 4, pages 373–376, August 2002

[14] Werbach, M., Nutritional influences on Illness 1996, *A Sourcebook of Chemical Research*, 517. Tarzana CA: Third Line Press 1996

[15] Schroecksnadel S, Jenny M, Fuchs D Sensitivity to sulphite additives. Clin Exp Allergy. 2010;40(4):688-9 . Steinman, H., Le Roux, M., Potter P., Sulphur dioxide sensitivity in South African asthmatic children. *S Afr Med J.* 1993;83(6):387-90

33. עקב הפרת הוראות הדין ע"י הנתבעת נגרם למבקשת נזק ממוני. התובעת סבורה כי רכשה היא מוצרים באיכות נחותה באופן משמעותי ביותר מזו שהתכוונה לרכוש.

34. בנסיבות בהן רוכש צרכן מוצר באיכות ירודה מאיכות המוצר שהתכוון זכאי הוא לפיצוי בגובה המחיר ששילם במלואו או בשיעור ממנו. שיעור ההשבה נקבע בין היתר לנוכח חומרת המעשים והפער שבין שווי המוצר שהוצג ובין שוויו של זה שנמכר בפועל.

35. בממוצע נהגה התובעת לצרוך את מוצרי הנתבעת בתדירות של אחת לחודש כאשר סכום הרכישה הינו כ-23 ₪. כפי שיפורט בהמשך יש להעמיד את נזקה של התובעת על שלשה רבעים מעלות הקנייה. למיטב זכרונה של התובעת החל היא לרכוש את מוצרי הנתבעת לפני כ-3 שנים, לכן **נזקה הממוני** הינו כ-621 ₪ *(חישוב – 0.75 * 23 ₪ * 12 רכישות בשנה * 3).*

36. התנהלות הנתבעת גרמה לתובעת לחוש כעס ותסכול כן פגעה הנתבעת באוטונומיה של התובעת. הלכה היא[16], כי זכותו של אדם לאוטונומיה מהווה את אחד הביטויים המרכזיים לזכותו החוקתית של כל אדם לכבוד, לחופש בחירה ביכולתו לגבש את אישיותו באופן חופשי, כרצונו, לבחור את בחירותיו הרצוניות בעצמו, לזכות ליחס הוגן ועוד ועוד.

37. הפגיעה באוטונומיה נדונה מההיבט הצרכני בעניין ראבי נ' תנובה[17] שם ציין כב' השופט ד"ר בנימיני -

> "עיקרה של זכות הפרט לאוטונומיה הינה הזכות" **לגבש את רצונו כנראה לו על פי 'טובתו': הפרט הוא המחליט על 'טובתו'-שלו. 'טובתו' היא רצונו ורצונו הוא 'טובתו'"** זו הזכות לגבש החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות לדבר, האם להסכים למהלך מסויים... פגיעה בכבוד ובאוטונומיה של הפרט כרוכה בנזק לא-ממוני שהוא בר-פיצוי, גם בלא נזק גופני, והוא המוכר כראש נזק עצמאי, הבא בגדרו של המונח "נזק" כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת הנזיקין...כך קבע בית המשפט העליון בענייננו, לעניין הפגיעה באוטונומיה של הצרכן לקבוע מה יכנס לפיו ולגופו וממה ימנע..."
>
> ובעניין ראבי נ' תנובה בדיון שהתנהל בפני כב' בית המשפט העליון[18] ציינה כב' השופטת חיות:
>
> "אכן, באי הגילוי עצמו טמונה שלילת כוח הבחירה מן הצרכן. ובענייננו, באי פירוט הסיליקון כאחד מרכיביו של המוצר שללה תנובה מן הצרכנים את האפשרות לבחור ולהחליט באופן מושכל האם הם מעוניינים לרכוש ולצרוך אותו. די בכך על מנת להוכיח כי הפגיעה באוטונומיה נגרמה."

---

[16] עא 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ' בית החולים "כרמל" חיפה , נג (4) 526 (פורסם בנבו, 29.08.1999), עא 5942/92 פלוני נ' אלמוני מח (3) 837 (פורסם בנבו, 10.08.1994)

[17] תא (ת"א) 1372/95 יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (פורסם בנבו, 07.10.2008) (להלן: "**ראבי נ' תנובה במחוזי**")

עא 10085/08 תנובה - מרכז שיתופי נ' עזבון המנוח תופיק ראבי ז"ל (פורסם בנבו, 04.12.2011) (להלן: "**ראבי נ' תנובה בעליון**")

וכב' השופט עמית ציין שם:

"פגיעה באוטונומיה נכללת כיום במסגרת נזק לא ממוני. הפגיעה באוטונומיה משמעה שלילת כוח הבחירה של הנפגע בשל אי גילוי עניין מהותי, אך הביטוי של הפגיעה באוטונומיה הוא תחושות שליליות כמו כעס, תסכול, עלבון, גועל, זעזוע וכיו"ב."

38. התובעת תטען שבהתנהלות הנתבעת פגעה היא באופן חמור באוטונומיה שלה. הנתבעת הציגה בפני התובעת מצג שממנו ניתן היה להבין שהמוצרים אינם מכילים חומר משמר. התובעת רכשה את המוצרים אך ורק לנוכח מצג הנתבעת ומאחר שסמכה על מהימנות המידע.

39. כמו כן, סבלה התובעת מחוסר נוחות ונפגמה יכולת ההשוואה שלה לבחור מבין מוצרים דומים. יפים בהקשר זה דברי כב' השופט קיסרי בעניין הראל נ' שטראוס[19]:

"התובעת טענה שהנזק שנגרם לה הוא העדר אפשרות להשוות את מחירי המוצרים למחירי מוצרים אחרים, דבר שהיה אפשרי אם המשיבות היו מסמנות את אריזות המוצרים כנדרש על פי התקן. נזק כזה אמנם אינו נזק ממוני או רכושי, אך הוכר בפסיקה כנזק שיש לפצות עליו... אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו... נזק כזה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעיה המיוחסות למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות."

40. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, בנסיבות דומות נפסק פיצוי שאינו ממוני בגובה 250 ₪ (פסיקת בבית המשפט המחוזי בעניין ראבי נגד תנובה, קביעה אשר אושרה לאחר מכן ע"י בית המשפט העליון), לכן תטען התובעת כי על הנתבעת לפצותה על נזקיה הלא ממוניים בסכום זה.

41. סה"כ נזקה של התובעת, הממוני וזה שאינו ממוני, הינו 871 ₪.

<u>נזק חברי הקבוצה</u>

42. בידי התובעת אין נתונים בנוגע להיקף מכירות הנתבעת ולכן הנזק הנטען יהיה על דרך האומדן. בהמשך ההליך, לאחר שיוצגו הנתונים המדוייקים בנוגע למספר החברים בקבוצה והיקף מכירות המוצרים, יתוקן סכום הנזק בהתאם.

43. ע"פ מסמך שהוכן ע"י חברת נילסן שכותרתו, "מגמות בשוק מוצרי הצריכה השוטפת בישראל למחצית הראשונה של שנת 2013" שוק דגני הבוקר והגרנולה הוערך נכון ליוני 2013 ב-394 מיליון ₪ לשנה.

---

[19] <u>תא (חי') 1169-07 לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ (פורסם בנבו, 20.10.2010)</u> (להלן: **"עניין הראל נ' שטראוס"**)

44. בהערכה זהירה לפיה נתח השוק של הנתבעת הינו 0.25% משוק דגני הבוקר והגרנולה הרי שהיקף מכירות המוצרים הינו כמיליון ₪ בשנה וסה"כ, בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה כ-7 מיליון ₪.

45. להערכת התובעת, מאחר שומדובר ב"מזון בריאות" לקהל צרכנים אשר מייחס חשיבות רבה למרכיבי מזונו, הרי שניתן לומר שקהל זה **במלואו** ייחס חשיבות למצג השיקרי של הנתבעת לפיו המוצרים אינם מכילים חומרים משמרים.

להערכת התובעת, בעובדה שהנתבעת לא פרטה שמוצר חומר משמר היה להשפיע ב-75% לפחות על ההחלטה לרכוש את המוצרים, כמו כן, נחיתות המוצר שהייתה כוונה לרוכשו לבין זה שנרכש בפועל הינה בשיעור 75% לפחות. לכן סה"כ הנזק לחברי הקבוצה הינו כ-5.25 מיליון ₪ *(חישוב: 7,000,000 * 75%)*.

46. בעניין כימות הנזק הלא ממוני לקבוצה, יפים דברי כב' השופטת חיות בעניין ראבי נ' תנובה בעליון:

> "נוכח הקשת המגוונת של הקבוצה מבחינת הרגלי הצריכה של החלב העמיד שהכיל סיליקון ונוכח המאפיינים הנוספים של הפגיעה באוטונומיה במקרה דנן עליהם עמדנו לעיל, ובהם: עוצמת הפגיעה שניתן להעלות על הדעת גבוהות ממנה ומשך הזמן המוגבל שבו ליוו התחושות השליליות את חברי הקבוצה, נראה לי כי ניתן לקבל את הסך של 250 ש"ח כסכום הולם לצורך קביעת הפיצוי האישי האחיד."

47. בעניין ראבי נ' תנובה, נפסק הפיצוי בשים לב כי מדובר "בהרגשת גועל" שנמשכה כ-3 חודשים בעוד בנסיבות העניין כאן, מצג השווא של הנתבעת גרם **למבקשת וליתר חברי הקבוצה להכניס לגופם חומרים מהם הם נמנעים במשך שנים ארוכות**. לכן תטען התובעת כי פיצוי בסך 250 ₪ כפיצוי אישי אחיד לכל אחד מחברי הקבוצה נכון מקל וחומר בעניין דנא.

48. מאחר שאין בידי התובעת נתונים בדבר מספר הצרכנים אשר רכשו את מוצרי הנתבעת, תעריך התובעת את מספרם כמנה המתקבלת מחלוקת מחזור מכירות שנתי משוער (בסך כ-1,000,000 ₪ כאמור לעיל), בסכום קנייה שנתי משוער בסך 276,[21] כך שסה"כ מדובר בכ-3,600 צרכנים (*חישוב*: $\frac{1,000,000}{276}=3,623$). לכן תטען התובעת כי הפיצוי שאינו ממוני לכלל הקבוצה הינו 900,000 ₪ *(חישוב: 3,600 * 250 ₪)*

49. מהאמור לעיל עולה כי נזקי הקבוצה, הממוניים ושאינם ממוניים, הינם 6,150,000 ₪.

---

[20] קישור לדו"ח – http://www.nielsen-israel.co.il/wp-content/uploads/2013/11/Macro_201306_-Hebrew.pdf

[21] סכום הקנייה המושער חושב לפי הרגלי הצריכה השנתיים של התובעת כ-276 ₪ לשנה (התובעת נהגה לרכוש כמוצר אחד של הנתבעת בעלות של כ-23 ₪, אחת לחודש).

גמול למבקשת ושכ"ט לבא כוחה

50. בית המשפט יתבקש כי הגמול לתובעת ולב"כ המייצג יקבע בשיעור מסויים מגובה ההטבה שתינתן לקבוצה. בקביעת הגמול יתבקש בית המשפט להתחשב בנתונים הללו:

(א) ההוצאות שהוצאו והמשאבים הרבים שהושקעו לצורך גילוי מחדל הנתבעת, בעריכת התובענה והבקשה. ודוק, כאמור לעיל, מחדלי הנתבעת התגלו בעקבות מחקר עצמאי של התובעת וב"כ.

(ב) התועלת שתצמח לחברי הקבוצה מהפסקת ההטעיה ובשיווק מוצרי הנתבעת בהתאם לדין.

(ג) מידת החשיבות הציבורית של התביעה רבה עת עוסקת היא במניעת הטעיית ציבור צרכנים מלהכניס אל גופם מזון שהם מעוניינים להימנע ממנו ושצריכתו אף מנוגדת לדרך חייהם ואמונתם.

סיכום

51. לאור סכום התביעה ומאחר שמוצרי הנתבעת נרכשו ע"י התובעת באיזור המרכז ובחיפה, מסורה לבית המשפט המחוזי חיפה הסמכות העניינית והמקומית לדון בבקשה ובתביעה.

52. לכן מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לתובעת פיצוי בסך 871 ₪ ולפסוק לקבוצה פיצוי בסך 6,150,000 ₪. כן מתבקש כב' בית המשפט לפסוק לתובעת ולב"כ גמול בשיעור מסויים מגובה ההטבה שתינתן לקבוצה.

ניזאר טנוס, עו"ד
טנוס עורכי דין- חברת עורכי דין
ב"כ התובעת

נספח ב'

תקן ישראלי 1145

20/1 Almog St. - Haifa 354004 | רח' אלמוג 20/1 - חיפה 354004
Fax: 04-6801900 :פקס | Tel: 04-8880860 :טל
Email: tannous.n@gmail.com

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

תקן ישראלי - ת"י 1145

יולי 1982

תוקן בטבת התשס"א - דצמבר 2000

סימון מזון ארוז מראש
Labelling of prepackaged food

תקן זה בא במקום
התקן הישראלי ת"י 1145 מיולי 1982
גיליון התיקון מס' 2 מספטמבר 1989
גיליון התיקון מס' 3 מיולי 1995
גיליון התיקון מס' 4 מיוני 1996
וחוא כולל את
תיקון מס' 5 מדצמבר 2000

רמ (חמרה) 14/03/01 זג

מילות מפתח: מוצרי מזון, אריזה, מילוי, סימון, תוויות, סבולות משקל.
Descriptors: food products, packaging, filling, marking, labels, weight tolerances.

2.14. תאריך אחרון לשיווק

תאריך אחרון למכירה קמעונית, המאפשר תקופת חסנה סבירה בבית הצרכן בתנאי החסנה המומלצים או המקובלים למוצר, שבה נשמרות באופן מקסימלי תכונותיו האופייניות של המוצר.

2.15. תכולה

כמות המוצר בלא האריזה, מבוטאת ביחידות משקל או ביחידות נפח.

2.16. בר-קיימא

המתקיים עד לגמר חשימוש הצפוי במוצר, בתנאים מקובלים של חסנה והובלה.

2.17. אריזה שקופה

אריזה שאפשר לראות דרכה את כל המוצר, או חלק מייצג ממנו.

2.18. מכירה קמעונית

מכירת מצרך ישירות לצרכן.

2.19. צרכן

מי שקונה מצרך לכל מטרה, לרבות צריכה מוסדית, פרט לייצור או למכירה.

3. דרישות כלליות

3.1. חובה לסמן את הפרטים שלהלן:

3.1.1. על גבי אריזת מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 4-9. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 10-12, כמפורט בסעיפים אלה.

3.1.2. על גבי אריזת מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית (ראה סעיף 1) חובה לסמן את הפרטים הנדרשים לפי סעיף 13 בלבד.

3.2. אין חובה לסמן אריזה כוללת בפרטי הסימון הנדרשים בתקן זה, אם התקיימו שני תנאים אלה:

א. יחידות האריזה שבאריזה הכוללת סומנו בכל פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.

ב. האריזה הכוללת שקופה ומאפשרת לקרוא בבירור את פרטי הסימון שעל גבי יחידות האריזה.

אריזה כוללת, שיחידות האריזה בה אינן מסומנות כנדרש בתקן זה, תסומן בפרטים הנדרשים בתקן זה וכן במילים: "למכירה רק באריזה זו".

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

3.4. לא יצוינו בסימון של המוצר סגולות מרפא המיוחסות למזון, ולא יצוין בסימון כי צריכתו עשויה לרפא או למנוע מחלה כלשהי.

3.4א. סימון מוצר המזון בכינויים מהמפורטים להלן יהיה בהתאם למפורט בסעיף 10 ובנספח ב.

- "נטול..." או "ללא..." (בהשלמת המילים הרלוונטיות מבין המילים: כולסטרול, נתרן, מלח, שומן);
- "דל..." או "מופחת..." (בהשלמת המילים הרלוונטיות מבין המילים: קלוריות, כולסטרול, נתרן, מלח, שומן);
- "קל" או "קלה";
- "דיאטתי" או "דיאטי" או "דיאט";

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

7.1.1. התכולה של מזון נוזלי תסומן ביחידות נפח:
- מיליליטרים (מ"ל) למוצר שתכולתו קטנה מ-1000 מ"ל;
- ליטרים למוצר שתכולתו 1000 מ"ל ויותר.

7.1.2. התכולה של מזון מוצק, מוצק למחצה או צמיג תסומן ביחידות משקל:
- גרמים (ג') למוצר שתכולתו קטנה מ-1000 ג';
- קילוגרמים (ק"ג) למוצר שתכולתו 1000 ג' ויותר.

7.1.3. התכולה הנקייה של מוצר ארוז במכלי אירוסול תסומן ביחידות משקל כשהמוצר מוצק למחצה או אבקה, או שתסומן ביחידות נפח כשהמוצר נוזלי.

7.1.4. אסור לחוסיף ליד יחידות הנפח או המשקל של התכולה שם תואר העלול להטעות.

7.2. התכולה של מזון נתון בנוזל תסומן ביחידות משקל: תכולה לאחר סינון וגם תכולה נקייה. בסימון של התכולה לאחר סינון יהיו גם המילים "משקל לאחר סינון...".

7.3. על האריזה תכוללת יסומנו מספר יחידות האריזה שבה, התכולה הנקייה ליחידת אריזה, והתכולה הנקייה הכוללת.

7.4. מוצר, הנעלול לִפְחוֹת במשקלו בתנאי מסחר או בתנאי שיווק רגילים בגלל התאנה או בגלל הצגה למכירה, תצוין התכולה הפחותה שיש לשערה.

8. רכיבים

8.1. תצוין המילה "רכיבים" ולאחריה יצוינו כל הרכיבים שהוספו, לרבות מים[5], בסדר תכולה יורד לפי תכולתם היחסית במשקל מוצר המזון, למעט המזונות שלהלן:

8.1.1. מזון מיובש, שישוחזר על ידי תוספת מים, מותר לציין את הרכיבים בסדר יורד של תכולתם היחסית במוצר המשוחזר, אם סומנו המילים "רכיבים לאחר שחזור".

8.1.2. אם אחד הרכיבים הוא מזון שתקן ישראלי חל עליו, מציינים את שמו של המזון ברשימת הרכיבים כנדרש בתקן החל עליו, ואין מפרטים את רכיביו. על אף זאת, אם הוספו למזון הנידון צבע וחומר משמר, תצוין חימצאותם ברשימת הרכיבים של המזון המסומן.

8.2. חומרי המוצא והתוספות יסומנו בשמות קבוצתיים או בשמם המיוחד, אלא אם רשות מוסמכת חייבה את סימון השם המיוחד של חומר המוצא או של התוספת או שחייבה סימן זיהוי אחר, המתייחס לחומרי המוצא או לתוספות.
מותר לחוסיף לשם הקבוצתי או לשם המיוחד אחד מהכינויים שלהלן, בהתאם למפורט בנספח ג:
- "טבעי" או "טבעיים";
- "דמוי טבעי" או "דמוי טבעיים";
- "מלאכותי" או "מלאכותיים".

---

(5) ההערה הושמטה.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

השמות הקבוצתיים לחומרי המוצא ולתוספות יהיו כלהלן:

8.2.1 חומרי מוצא

- שומנים ושמנים מהחי
- שומנים ושמנים מהצומח (אם השומן מוקשה, יצוין שהוא מוקשה)
- עמילנים (פרט לעמילנים מעובדים)
- סוכרים
- חלבונים מהצומח
- חלבונים מהחי
- קמחים
- כהלים
- עשבים
- תבלינים

8.2.2 תוספות

- חומרים מונעי קצף
- חומרים מונעי גושים
- חומרים מעכבי חמצון
- חומרי חלבנה
- צבעי מאכל
- מתחלבים
- חומרי טעם וריח
- חומרי הבחלה
- חומרים משמרים
- מייצבים
- חומרי עיבוי (כולל עמילנים מעובדים)
- חומצות מאכל
- חומרי קרישת
- חומרי הקצפה
- חומרי הצללה
- חומרי תפיחה
- ויטמינים
- חומרים מנטרלים
- חומרים משפרי טעם
- אנזימים
- חומרי המתקה לא מזינים
- שאריות ממיסים

8.3 במוצרים שאין תקן ישראלי חל עליהם תסומן, לפי קביעתה של הרשות המוסמכת, התכולה של רכיב באחוזים למאה, כשיש לרכיב זה חשיבות ניכרת מבחינת מחיר המזון.

נספח ג - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל

(נורמטיבי)

סימון מוצר מזון, כולו או רכיבים שלו, בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל לו, יחיה בכפיפות למפורט להלן. עצם ציון הכינוי "טבעי" אין משמעותו שאפשר לייחס סגולות תזונתיות מיוחדות למוצר.

ג-1. סימון מוצר מזון כולו בכינוי "טבעי"

מותר לסמן בכינוי "טבעי", ללא מילים נלוות, מזון יחיד או מקטע שלו, שאינו תערובת של מזונות, שאין בו תוספת רכיבים ושלא עבר תהליכים אחרים מאלה המפורטים להלן:

- איוּר [7];
- צבירות [7] (ללא שינוי כימי וללא תוספת כימית);
- מיזוג של מזון יחיד, או חלק ממזון יחיד, ממקורות שונים (blending);
- סְרכוז [7];
- קירור;
- חקפאה;
- חקטנת גודל (לרבות חיתוך, גריסה, ריסוק, טחינה);
- חיבוץ [7];
- הֶמגון [7];
- ניקוי (ללא שינוי כימי);
- ריכוז (ללא שינוי כימי);
- סילוק עצמות (ללא ריסוק מכני של העצם) [7];
- סילוק השומן (ללא שינוי כימי);
- סילוק הנבט;
- ייבוש, לרבות ייבוש בחקפאה;
- פירוק אנזימתי;
- תסיסה;
- סינון;
- הצללה [7] (ללא שינוי כימי);
- חפתתה [7] (ללא תוספת כימית);
- עיצוב צורה [7];
- פיתות [7];
- טיפול תרמי (לרבות אפייה, חליטה, הרתחה, בישול, טיפול בגלי מיקרו, פסטור, עיקור, קלייה);
- חבחלה, הבשלה [7] (ללא תוספת כימית);
- התכה, חפשרה;
- סילוק חקליפה (ללא תוספת כימית);
- כבישה [7];
- התפחה [7];
- הגבנה (ללא תוספת כימית);

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

- חפרדה [7] (לרבות ניפוי [7], קינוב [7], שפייה [7]);
- השריה;
- טיפול בגזים אינרטיים (פחמן דו-חמצני, אריזה באווירה של חנקן);
- שיחול [7].

ג-2. סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי"

סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי" (ראה סעיף חמשנה 8.2) או בכינוי שקיל יהיה כלהלן:

ג-2.1 הגדרת "רכיב טבעי":

<u>רכיב טבעי</u> - רכיב שהופק ממזון שמותר לכנותו בכינוי "טבעי" כמפורט בסעיף ג-1, אגב שימוש בתהליכי ייצור מאלח שצוינו בסעיף ג-1, ולעתים אגב שימוש גם בתהליך מיצוי [7] או שחזור [7] או זיכוך [7], ובלבד שבתהליך החפקה לא עבר הרכיב שינוי כימי כלשהו.

ג-2.2 מוצר מזון שיוצר על ידי ערבוב של שני "רכיבים טבעיים" (כמוגדר בסעיף חמשנה ג-2.1) או יותר ושאינו מכיל רכיבים שאינם "רכיבים טבעיים", מותר לסמנו בכינוי "מרכיבים טבעיים", אולם אסור לסמנו כמוצר מזון "טבעי".

ג-2.3 מזון המכיל רכיב כלשהו שאינו "רכיב טבעי" (לדוגמה: חומר טעם וריח מלאכותי) אסור לסמנו בכינוי "טבעי" או בכינוי "מרכיבים טבעיים", אולם מותר לציין, ברשימת הרכיבים שלו בלבד, את חמילה "טבעי" לכל רכיב שהוא "רכיב טבעי".

ג-3. סימון רכיבי מזון בכינוי "דמוי טבעי"

סימון רכיבי מזון בכינוי "רכיב דמוי טבעי" [7] (ראה סעיף חמשנה 8.2) יהיה כלהלן:

ג-3.1 הגדרת "רכיב דמוי טבעי":

<u>רכיב דמוי טבעי</u> [7] - רכיב שהופק באופן סינתטי והזהה בהרכבו הכימי לזה של "רכיב טבעי" (ראה סעיף חמשנה ג-2.1).

ג-3.2 סימון רכיב או רכיבים בכינוי "דמוי טבעי" מותר ברשימת הרכיבים בלבד.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

Tannous
Law Firm | משרד עורכי דין

נספח ג'

דפים רלוונטיים מהדו"ח

20/1 Almog St. - Haifa 354004 | רח' אלמוג 20/1 - חיפה 354004
Fax: 04-6801900 :פקס | Tel: 04-8880860 :טל
Email: tannous.n@gmail.com

nielsen

AN UNCOMMON SENSE
OF THE CONSUMER™

כיסוי שוק

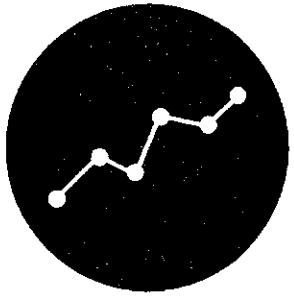
הנתונים מתבססים על נתוני מערכת ה –MARKET TRACK
נתוני מכר המגיעים ישירות מקופות קמעונאים ושימוש במתודולוגיות בינלאומיות של נילסן לשיקוף קמעונאים שאינם משתפי פעולה.

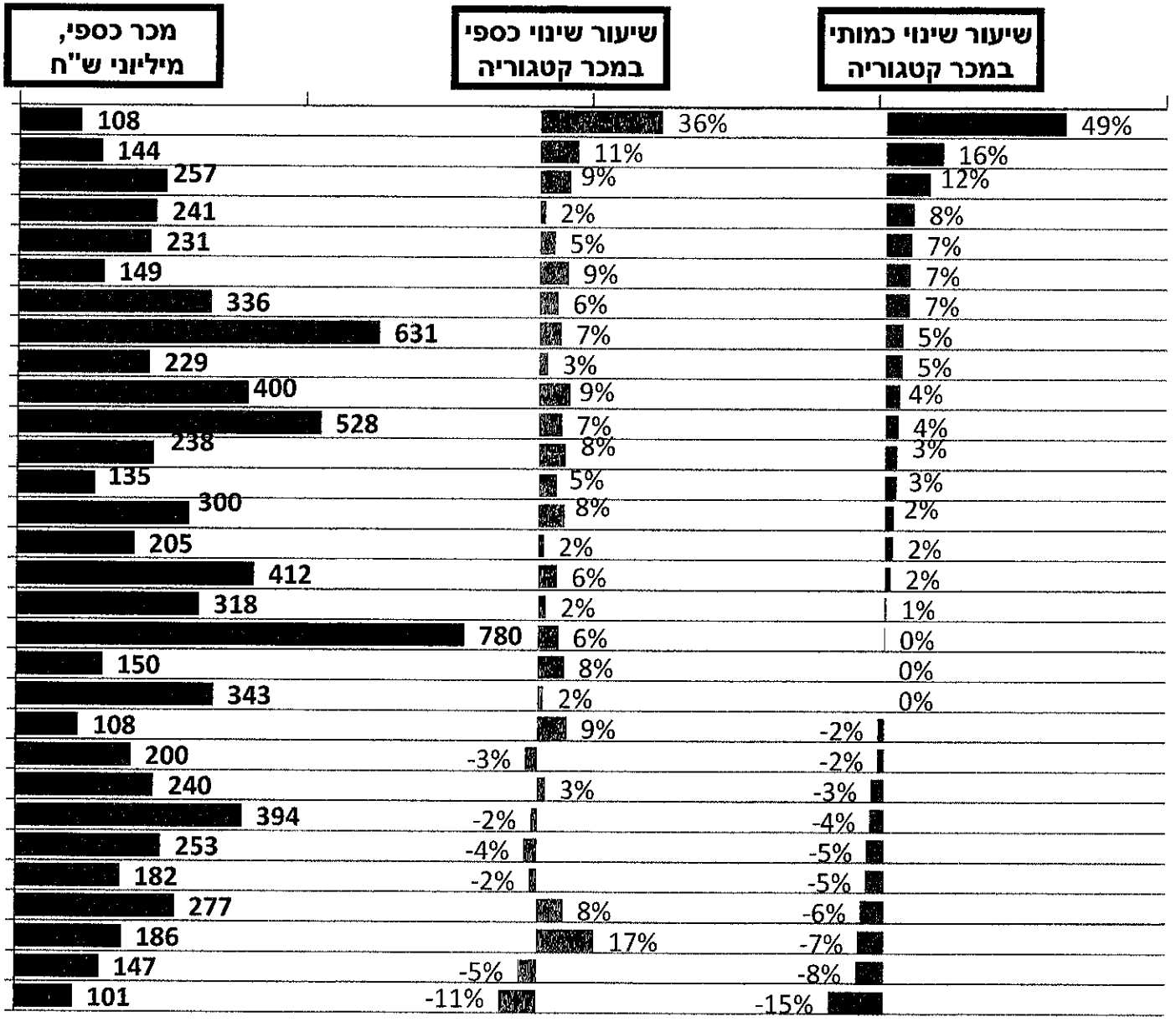
nielsen

הנתונים מכסים 97% מהשוק המבורקד (לא כולל מגזר ערבי), הכולל נתוני שוק מאורגן (רשתות שיווק ופארמים*) ונתוני שוק פרטי (רשתות שיווק עצמאיות ומינימרקטים פרטיים מבורקדים).

***נתוני קטגוריות טיפוח הפרט כוללים נתוני סופר-פארם מתוך פאנל הצרכנים של נילסן.**

קטגוריות מפנקות ממשיכות להוביל בשיעורי הצמיחה בענף.

מזון– קטגוריות מובילות כספית, YTD 06/2013 מול YTD 06/2012 מיליוני ₪, ושיעורי שינוי כספיים וכמותיים

Tannous
Law Firm | משרד עורכי דין

נספח ד'

תצהיר המבקשת

20/1 Almog St. - Haifa 354004 | רח' אלמוג 20/1 - חיפה 354004
Fax: 04-6801900 :פקס | Tel: 04-8880860 :טל
Email: tannous.n@gmail.com

תצהיר

אני הח"מ, שיר חבר נושאת ת.ז 038198347, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהיר זה ע"מ לתמוך בעובדות המופיעות בבקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד יונילוור ישראל מזון בע"מ ח.פ. 51266539 (להלן: "**הבקשה**")

2. הנני נשואה ואמא לשני ילדים קטנים. משפחתי דוגלת באורח חיים בריא ומקפידה על אכילת מזון שאינו מכיל חומרים משמרים מכל סוג שהוא.

3. כחלק מתפריט תזונת משפחתי אני נוהגת לרכוש מוצרי גרנולה מסוגים שונים שאינם מכילים חומרים משמרים.

4. באחת הפעמים בהן רכשתי את המוצר – "תלמה גרנולה תערובת דגנים קלויים בתוספת צימוקים ושקדים" (להלן: "**המוצר**"), בסמוך לפני הגשת הבקשה, הבחנתי שהמוצר מכיל סולפיט. בתיאור הרכיבים לא פורט מה מטרתו של חומר זה והוא לא סומן בשיטת המספור הבינלאומית לתוספי מזון (מספרי E).

5. בבדיקה שערכתי התברר שמדובר בחומר משמר. בעקבות כך לא צרכתי את המוצר שקניתי וחדלתי לרכוש אותו מאותו יום.

6. למיטב זכרוני התחלתי לרכוש את מוצרי המשיבה לפני לא יותר מ-3 שנים, כ-12 פעמים בשנה (אחת לחודש), כאשר סכום הרכישה הינו כ-23 ₪.

7. הבנתי ממצג החברה שאין במוצר חומר משמר. ככל שהייתי יודעת שבמוצר חומר משמר הייתי נמנעת מרכישתו.

8. התנהלות המשיבה גרמה לי לכעס, לתסכול וחוסר נוחות ופגעה ביכולת שלי להשוות בין מוצרים דומים.

9. רכשתי את מוצרי המשיבה באיזור מגורי ומגורי הורי (חיפה ואיזור והמרכז).

10. זה שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

שיר חבר

אישור

אני הח"מ, עו"ד שי רוזנר, מרח' דישראלי 9 חיפה, מאשר בזה כי ביום 06.11.17, הופיע בפני גב' שיר חבר, המוכרת לי אישית, ולאחר שהזהרתיה כי עליה להצהיר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפני.

שי רוזנר, עו"ד